

Viktor Hage Lehmann
Overgade 1A St, tv
5700 Svendborg

Miljøstyrelsen
Kyster og klimatilpasning
J.nr. 2026 - 18603
Ref. MIKRI
Den 9. oktober 2026

(Kopi er sendt til alle ejere via Digital Post)

Afslag til etablering af sø og terrænændringer inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af en sø og terrænændringer i forbindelse hermed inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 31c Klitengene, Sdr. Nisum, Klitengene 1, 6990 Ulfborg, Holstebro Kommune.

Afgørelse

Miljøstyrelsen giver afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Ejer af matr.nr. 31c Klitengene, Sdr. Nisum, har ansøgt om dispensation til at etablere en sø på ejendommen. Den ansøgte ejendom er en samlet fast ejendom på 2,7 ha.

Den ansøgte matrikel er beliggende fuldt indenfor strandbeskyttelseslinje, og den ansøgte placering af søen ligger indenfor den oprindelige 100 meter strandbeskyttelseslinje. Den ansøgte matrikel ses i figur 1.

Der ansøges om en ca. 500 m² stor sø, som placeres i en afstand af ca. 60 meter fra kysten. Der ansøges desuden om terrænændring på ca. 25 cm for at det opgravede materiale kan fordeles på omkringliggende arealer. Et kort over den ansøgte placering ses i figur 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Fig. 1. Ortofoto 2026. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De sorte streger markerer de vejledende matrikelkøbel. Den ansøgte matrikel er markeret med en rød farve.

Fig. 2. Tilsendt af ansøger. Placering af den ansøgte sø er markeret med en rød polygon.

Ansøger har oplyst følgende:

”Vandhullet ønskes etableret med et areal på ca. 500 m². Jeg vedhæfter et billede med en mere præcis indtegnning af vandhullets placering og størrelse.

Et væsentligt formål med vandhullet er at forbedre naturforholdene på arealet. Der er allerede registreret strandtudser i området, og der er desuden tidligere fundet strandorkidéer på arealet.

Området er i dag et lavbundsområde, hvor der periodisk står vand, men hvor vegetationen i høj grad er præget af lysesiv. Formålet med vandhullet er derfor at skabe et mere varieret naturområde med lavvandede områder, som kan give bedre leve- og yngleforhold for strandtudsen og andre padder samt insekter og

øvrigt dyreliv. Vandhullet vil blive udformet med jævnt skrånende bredder og lavvandede zoner, så der skabes egnede forhold for strandtudser og deres yngel. Vandhullet vil primært være lavvandet med en maksimal sommervanddybde på ca. 50 cm, så det tilgodeser strandtudsens og dens yngel.

Det opgravede materiale ønskes fordelt på de omkringliggende arealer, hvor der i dag er en tæt bestand af lysesiv. Jorden vil blive fordelt i et tyndt og jævnt lag på ca. 20–25 cm, uden at der etableres jordvolde, øer eller markante terrænændringer. Formålet er samtidig at forbedre forholdene på de omkringliggende arealer, så lysesivens dominans reduceres, og der skabes bedre mulighed for en mere varieret vegetation.”

Miljøstyrelsen har gennemgået tilgængelige luftfotos (1995-2026), de høje målebordsblade (1842-1899), de lave målekortsblade (1901-1971) samt historiske topografiske kort (1953-1976 og 1980-2001). I kortmaterialet er der ikke fundet nogen indikation af, at der har været naturlig vandforekomst eller en sø på den ansøgte placering. På de høje og lave målebordsblade er området kaldet ”Skalstrup Holm” og indtegnet som eng.

Herunder indsættes et udvalg af kortmaterialet. Se figur 3-5.

Fig. 3. Udklip fra 'Lave målebordsblade', 1901-1971. Kortet viser, at der ligger en holm uden søer på den ansøgte placering.

Fig. 4. Udklip fra 'Høje målebordsblade', 1842-1899. Kortet viser, at der ligger en holm uden søer på den ansøgte placering.

Fig. 5. Luftfoto 2026. Kortet viser ikke tegn på vandforekomst på den ansøgte placering.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 65, Nissum Fjord) ligger ca. 60 meter mod nordøst. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 58 og fuglebeskyttelsesområde nr. 38. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 4.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Miljøstyrelsen ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter

Ansøger har oplyst, at den ansøgte sø vil være med til at forbedre forholdene for strandtudsens.

På Arter.dk er bilag IV-arten strandtudse registreret hhv. ca. 3 km nord for samt ca. 1,8 km syd for den ansøgte placering i hhv. 2025 og 2026.

Det fremgår af 'Forvaltningsplanen for strandtudse', at strandtudsens foretrækker vandhuller, som udtørre i sommerperioden, da dette mindsker risiko for tilstedeværelse af prædatorer såsom fisk og guldsmedelarver. En sø på den ansøgte størrelse på 500 m² placeret i en afstand af ca. 60 m vurderes at have en større risiko for tilstedeværelse af disse prædatorer i søen og dermed vurderes ikke at være optimalt levested for strandtudsens. Det kan dog ikke udelukkes, at etablering af en sø på matriklen kan have en positiv effekt på arten.

Miljøstyrelsen har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af andre plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må f.eks. ikke placeres bebyggelse, ske beplantning eller terrænændringer, etableres hegn eller placeres campingvogne og lign., og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

I hovedreglen dispenseres der ikke til etablering af søer eller vandhuller inden for strandbeskyttelseslinjen, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område. Efter praksis kan der, på baggrund af en konkret vurdering, meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller inden for strandbeskyttelseslinjen på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller og/eller hvor den naturforbedrende funktion synes ret klar.

Efter en samlet og konkret vurdering, finder Miljøstyrelsen ikke, at der er tale om et særligt tilfælde, som kan begrunde en dispensation. Der er i vurderingen lagt vægt på, at det ud fra tilgængelige kortmaterialer ikke kan konstateres, at der tidligere skulle have været en sø/et vandhul på den ansøgte placering. Der er yderligere lagt vægt på, at en sø på ca. 500 m² ikke vurderes at falde under betegnelsen 'mindre'.

I vurderingen er derudover lagt vægt på, at den ansøgte sø ikke har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område, og at der heller ikke er tale om genetablering af en sø/vandhul, der vil have en klart naturforbedrende funktion.

Det er endvidere indgået i vurderingen, at en dispensation i dette tilfælde vil medføre en uønsket præcedensvirkning, hvor andre grundejere får en forventning om at kunne opnå dispensation i lignende sager.

Miljøstyrelsen meddeler på denne baggrund afslag til den ansøgte sø.

Med venlig hilsen

Michala Kristensen

Miljøstyrelsen

+45 30 31 58 97

mikri@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpenningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Holstebro Kommune, kommunen@holstebro.dk, naturogmiljo@holstebro.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro, dnholstebro-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds LimfjordSyd limfjordsyd@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Holstebro, holstebro@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Miljøstyrelsen har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Miljøstyrelsen, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Miljøstyrelsen er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Miljøstyrelsen, som videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 65, Nisum Fjord.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 58		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Klitlavning (2190)
	Visse-indlandsklit (2310)	Græs-indlandsklit (2330)
	Lobeliesø (3110)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålsø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Vandranke (1831)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Stavsild (1103)
	Odder (1355)	Bæver (1337)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Strandvold med enårige planter (1210) findes ikke i habitatområde H58. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 38		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Lysbuget knortegås (T)	Spidsand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Klyde (TY)	Hvidbrystet præstekrave (Y)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (Y)
	Brushane (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Blåhals (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Hvidbrystet præstekrave (Y) og dværgterne (Y) findes ikke i fuglebeskyttelsesområde F38. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))